

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'קצד

ערב שבת קודש
פרשת בהעלותך
ט"ו בסיוון התשע"ז

יוצא לאור עלידי
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ט"ו בסיון ה'תשע"ז - כ"ב בסיון ה'תשע"ז

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ט"ו בסיון	הלי כלים פרק ג-ה.	הלי מלוה ולוה פרק כו.	מ"ע קז.
ש"ק	ט"ז בסיון	פרק ו-ח.	פרק כז.	מ"ע קח.
א'	י"ז בסיון	פרק ט-יא.	הלי טוען ונטען.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קא.
ב'	י"ח בסיון	פרק יב-יד.	פרק ב.	מ"ע צט.
ג'	י"ט בסיון	פרק טו-יז.	פרק ג.	מ"ע ק.
ד'	כ' בסיון	פרק יח-כ.	פרק ד.	מ"ע קו.
ה'	כ"א בסיון	פרק כא-כג.	פרק ה.	מ"ע קד.
ו'	כ"ב בסיון	פרק כד-כו.	פרק ו.	מ"ע צו.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
8.13	7.45.6	1.15	12.40	9.05	5.42	4.34	4.07	2.58	ו', ט"ו בסיון
8.14	7.46.0	1.16	12.40	9.05	5.42	4.34	4.07	2.57	ש"ק, ט"ז בסיון
8.14	7.46.5	1.16	12.40	9.05	5.42	4.34	4.07	2.57	א', י"ז בסיון
8.15	7.46.9	1.16	12.41	9.05	5.42	4.34	4.07	2.57	ב', י"ח בסיון
8.15	7.47.2	1.16	12.41	9.05	5.42	4.34	4.07	2.57	ג', י"ט בסיון
8.15	7.47.6	1.17	12.41	9.06	5.42	4.34	4.07	2.57	ד', כ' בסיון
8.16	7.48.0	1.17	12.41	9.06	5.42	4.34	4.07	2.56	ה', כ"א בסיון
8.16	7.48.3	1.17	12.41	9.06	5.42	4.34	4.07	2.56	ו', כ"ב בסיון

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
7:09	8:27	7:24	8:29	7:17	8:31	7:25	8:28	7:11	8:29
7:11	8:29	7:26	8:32	7:19	8:34	7:27	8:30	7:11	8:29

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט

מז"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 03-3731777, פקס: 03-9606169, 0793 ISSN 7474

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

כוונת הצימאון היא בהמשכת אלוקות

מה בין האהבה שהמשיך אברהם לאהבה של אהרן? • עניין משותף להדלקת המנורה ומתן תורה, ללמדנו כי אור התורה צריך להאיר גם בתוך 'הנחות' העולם • ופיתרון לשאלה: כיצד ניתנה התורה לנשמות כל הדורות יחד, בעוד שרובן הם גלגולי אותן נשמות עצמן?! • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א. ביאור עניין "בהעלותך את הנרות":

נר - ענינו אור, ואור קשור עם עניין האהבה, כפי שמביא אדמו"ר הזקן בתניא² (מה שכתוב בספרים שלפני זה³) ש"ואהבת בגימטריא ב' פעמים אור". וזוהי עבודתו של אהרן - "בהעלותך את הנרות" - שהמשיך אהבה אצל כל בני ישראל. ומשום זה היתה גם הנהגתו של אהרן - בגשמיות - באופן של "אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות כו"⁴, וכמבואר בתניא⁵ דקאי על אלה ש"נקראים בשם בריות בעלמא", היינו, שמעלתם היחידה היא היותם "בריות" שנבראו על ידי הקב"ה - על דרך המסופר בגמרא⁶ אודות אחד התנאים ש"נזדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר . . אמר לו ריקה כמה מכוער אותו האיש . . אמר לו . . לך ואמור לאומן שעשאני כו", והיינו, שלגבי מעלת היותו בריאה של הקב"ה ("אומן שעשאני"), הרי גם כיעור היותר גדול (עד כדי כך שהתנא לא היה יכול לסובלו) אינו נחשב לכיעור, ולא עוד אלא שמתעורר ברגש של אהבה אליו - "אוהב את

הבריות".

ב. ובפרטיות יותר:

מצינו שעניין האהבה מתייחס לאברהם, כמו שכתוב⁷ "אברהם אוהבי", וזוהו נכלל גם עניין המשכת האהבה לכל בני ישראל, כמבואר בחסידות⁸ בפירוש "אברהם אוהבי", "שהמשיך האהבה לכל ישראל אחריו". אבל אף על פי כן, מתייחס עניין האהבה גם לאהרן, ולא עוד אלא שיש מעלה באהבה דאהרן לגבי האהבה דאברהם. וכללות החילוק ביניהם⁹ - שאהבה דאברהם היא אהבה מוגבלת, כמובן ממה שכתוב באברהם "הלוך ונסוע הנגבה"¹⁰, לצד דרום, ששם הוא תוקף החום, ובמדרגה זו היא האהבה דאברהם; מה שאין כן האהבה דאהרן היא אהבה בלתי מוגבלת, שנמשכת בכל מקום, כאמור, "אוהב את הבריות". וכיון שאהבה דאהרן היא בלי גבול שנמשכת בכל מקום, מובן, שאהבה זו אינה נשארת באופן של רצוא וכליון, אלא הכוונה היא שתהיה ההמשכה

(7) ישעי' מא, ח.

(8) ראה ד"ה דבר אל אהרן דלקמן ס"ג.

(9) ראה בארוכה ספר הערכים חב"ד ערך אהרן - ביחס לאברהם (כרך ב' ע' קכא ואילך). וש"נ.

(10) לך לך יב, ט. וראה תו"א ר"פ יתרו. לקו"ת ר"פ בהעלותך. ובכ"מ.

(1) ר"פ בהעלותך.

(2) ספמ"ג.

(3) ראה הנסמן ב"מ"מ, הגהות והערות קצרות" לשם (ע' רצ).

(4) אבות פ"א מי"ב.

(5) פל"ב.

(6) תענית כ, רע"ב.

רבה זאת לכל נשמות ישראל כו'. וההפרש שבין אהבה דאברהם לאהבה דאהרן יוכן על פי מה שכתוב¹⁰ באברהם הלוך ונסוע הנגבה . ומעתה יש לבאר עניין ובחינת האהבה דאהרן שנקראת בשם אהבה רבה כו'. דהנה אהרן הוא בבחינת כהן גדול שהוא בחינת רוב חסד (דאית חסד ואית חסד, אית חסד עולם, כמו שכתוב¹⁷ כי אמרתי עולם חסד יבנה כו', ואית חסד דאיהו רב חסד דעצמות אור אין סוף ממש), הרי זה בבחינת המשכה מלמעלה למטה (דהיינו שאהרן היה שושבינא דמטרוניא בבחינת העלאה דנשמות ישראל . . שזהו שכתוב בהעלותך את הנרות כו'. ואהבה זו הוא הנקרא צימאון, כאדם הצמא למים לרוות צימאונו, דהיינו הצימאון שיהיה המשכות אורות העליונים למטה כמו למעלה כו') . . שיהיה המשכת והתגלות אור העצמות . . עד שיבוא למטה מטה גם בבחינת מקום וזמן הגשמי.

והנה במתן תורה נאמר¹⁸ וידבר אלקים כו' לאמר, דלכאורה לאמר זה מיותר, דהרי כל ישראל שמעו עשרת הדברות. ואיתא בשם הרב המגיד ז"ל¹⁹ שזהו שעל ידי התורה היה יחוד וחיבור דעשרת הדברות בעשרה מאמרות כו'. וזהו וידבר כו' לאמר כו' . . וזהו שכתוב דבר אל אהרן כו' ואמרת אליו כו', שיהיה החיבור והקשר הדברות למאמרות כו'.

ד. ובפרטיות יותר:

במתן תורה²⁰ נאמר¹⁸ "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר". והקשו המפרשים²¹: בכל מקום שבו נאמר "וידבר גו' לאמר", הכוונה היא, שימסרו את הדברים לבני ישראל שלא שמעו אותם בשעת מעשה. אבל, מכיון שבעת מתן תורה היו נוכחים כל בני ישראל, וכולם שמעו את הדברים – מהי הכוונה ב"לאמר"?

ואין לומר, שהכוונה ב"לאמר" היא בשביל דורות הבאים, שהרי בעת מתן תורה היו נוכחים

למטה דווקא. והיינו, שאף על פי שכללות עניין האהבה היא תנועה של רצוא וכליון, מכל מקום, האהבה דאהרן היא באופן שהכוונה בזה הוא עניין ההמשכה למטה.

וכמו עניין הצימאון, שאף שזהו תנועה של כליון ועלייה, הרי הכוונה והמבוקש בזה – שיתנו לו הדבר שמרווה את הצימאון, שזהו עניין ההמשכה למטה.

ובאופן נעלה יותר – "כברא דאשתדל בתר אבוי ואימיה דרחים לון יתיר מגרמיה כו"¹¹, והיינו, שאודות עצמו אינו חושב כלל, כי אם – "איזהו חסיד המתחסד עם קונו, עם קן דיליה, לייחדא קוב"ה ושכינתיה בתחתונים"¹², לעשות לו יתברך דירה בתחתונים¹³, כך, שהמבוקש של אהבה זו הוא – המשכה למטה.

וזהו גם מה שאהרן נקרא "שושבינא דמטרוניא"¹⁴ – דאף שענינו להעלות את המטרוניא, מכל מקום, הכוונה בהעלאה זו היא שתהיה ההמשכה למטה דווקא.

ג. עניין הנ"ל נתבאר במאמר של הצמח צדק¹⁵, וזה לשון המאמר¹⁶:

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות גו'. להבין כפל הלשון דבר כו' ואמרת כו' . . ולהבין ביאור הדברים הללו יש להקדים בבחינת ומדת אהרן שהוא בבחינת אהבה רבה. וידוע שיש ב' בחינות ומדריגת האהבה, והוא מדריגת אברהם שנאמר ב' אברהם אוהבי (לשון פועל, כי אבות סימן לבנים) שהוא שהמשיך האהבה לכל ישראל אחריו. והב' הוא בחינת ומדריגת אהרן שהוא בחינת האהבה רבה, והוא גם כן שהמשיך אהבה

(11) ראה זח"ג רפא, א (ברע"מ). הובא בתניא ספ"י. ובכ"מ.

(12) ראה תקו"ז בהקדמה (א, סע"ב). הובא בתניא שם. ובכ"מ.

(13) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

(14) זהר ח"א רסו, ב. ח"ב מט, ב. ח"ג כ, א (ברע"מ). נג, ב. ערה, ב.

(15) ד"ה דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות גו' – תרי"ח (המאמר לא נדפס לע"ע, והוא בכת"י מס' 1230 קלט, א ואילך – בספריית אגודת חסידי חב"ד).

(16) כ"ק אדמו"ר אמר שיאמר עתה את תוכן הדברים באופן שיהי' נוח וקל יותר להשומעים, שלא יצטרכו לעמוד, וגם הוא לא יצטרך להטריח את עצמו כו'.

(17) תהלים פט, ג.

(18) יתרו כ, א.

(19) ראה גם מגיד דבריו ליעקב בהוספות ס"ח. וש"נ.

(20) מכאן עד סוס"ה – הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר, ונדפס (באידיש) בלקו"ש ח"א ע' 148-149.

(21) ראה גם תו"א יתרו טז, ב. לקו"ת שה"ש מ, ב. ובכ"מ.

שיסיר ממנו את התואר "בעל־הבית", כי, "בעל־הבית" הוא דבר מזוהם. – כן היה לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר²⁷.

והיינו, שגם "בעל־הבית" שמתנהג כדבעי בכל העניינים, ובמילא לא שייך לומר עליו דבר בלתי־רצוי, דבר האסור או אפילו דבר שאינו טהור – הרי זה בכל זאת דבר מאוס, דבר מזוהם.

וכיון שחסידות שונאת ביותר "בעל־הבית" ישע הנחות", הנה סוף־סוף יהיה זה דבר מופרך אצל כל בני ישראל, שהרי תורת החסידות היא לכל בני ישראל, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר²⁸ בשם אדמו"ר הזקן שתורת החסידות אינה עבור איזו מפלגה או כתי, אלא עבור כל בני ישראל.

ז. וזהו כללות החידוש דמתן תורה שבו נאמר "וידבר גו' לאמר" – שגם בענייני העולם, עשרה מאמרות ("לאמר"), תהיה ההנהגה לא על פי הנחות העולם, "בעל־הבית" ישע הנחות", אלא על פי התורה, עשרת הדברות ("וידבר"), היינו, להמשיך את התורה בעולם.

וזהו גם הביאור בכפל הלשון "דבר אל אהרן ואמרת אליו": כיון שהכוונה בעניין "בהעלותך את הנרות" היא שתהיה ההמשכה למטה, לכן נאמר "דבר גו' ואמרת", להמשיך את עשרת הדברות בעשרה מאמרות.

* * *

ח. בנוגע ל"נר" – שזהו העניין שמדברים אודותיו ("בהעלותך את הנרות") – איתא בתניא²⁹ שזהו עניין "נר ה' נשמת אדם"³⁰, "שישראל הקרויים אדם נשמתם היא למשל כאור הנר שמתנענע תמיד למעלה בטבעו כו".

וזהו גם מה שכתוב בזהר³¹ שמתעם זה מתנענעים בני ישראל בשעת התפילה ולימוד התורה. וכידוע

גם הנשמות של הדורות שלאחרי זה²². ומתוך על זה המגיד ממעזריטש נשמתו עדן¹⁹ – שענינו של מתן תורה הוא להמשיך עשרת הדברות של התורה בעשרה המאמרות שבהם נברא העולם²³, כידוע הפירוש²⁴ על הפסוק²⁵ "עשרה עשרה הכף בשקל הקודש", שעשרה המאמרות שקולים ומכוונים כנגד עשרת הדברות. ולכן נאמר "וידבר גו' לאמר", כי, הכוונה היא להמשיך את ה"וידבר" – עשרת הדברות, ב"לאמר" – עשרה המאמרות.

ה. וביאור העניין בעבודת השם: אור התורה, עשרת הדברות – צריך להאיר גם בענייני העולם, עשרה מאמרות.

לא כדעת הסוברים שהתורה היא עניין בפני עצמו והעולם הוא דבר בפני עצמו; בהיותו בסביבה של תורה – יהיה יהודי תורני ("אֵץ תורה איד"), ואילו בצאתו לעולם יתנהג לפי הנחות העולם – לפי העמדה וההנהגות של העולם. אלא, נדרש מיהודי – שכל ענייניו, גם ענייני העולם, יהיו לפי הנחות התורה.

לא מדובר אודות דברים האסורים, שכן, דבר הפשוט שמה שאסור – אסור ("דאָס וואָס מען טאָר ניט – טאָר מען דאָךְ ניט"). הכוונה היא, שאפילו בדברים המותרים – לא צריכות להיות הנחות העולם, "בעל־הבית" ישע הנחות²⁶, אלא הנחות של תורה.

י. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר שכאשר דרו ברסטוב היתה דירת אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בדיוטא העליונה, ודירתו (של כ"ק מו"ח אדמו"ר) בדיוטא התחתונה. ולפעמים היה אדמו"ר נ"ע הולך לדירת בנו כ"ק מו"ח אדמו"ר לערוך קידוש והתוועדות. באחד ההתוועדויות אמר כ"ק אדמו"ר נ"ע אל בנו כ"ק מו"ח אדמו"ר: "לחיים, בעל־הבית". וביקש כ"ק מו"ח אדמו"ר מאביו כ"ק אדמו"ר נ"ע

(27) ראה גם אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"כ ס"ע קה ואילך.

(28) ראה סה"ש תש"ד ע' 93, 163. אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"י ע' דש. לקו"ש ח"ט ע' 344. ועוד.

(29) רפ"י ט.

(30) משלי כ, כז.

(31) ח"ג ריח, סע"ב ואילך.

(22) פרדר"א פמ"א. שמו"ר פכ"ח, ו. תנחומא יתרו יא. זח"א צא. א.

(23) אבות רפ"ה.

(24) זח"ג יא, ב.

(25) נשא ז, פו.

(26) ראה סמ"ע בחו"מ ס"ג סק"ג.

* * *

ט. והנה, בביאור הקשר והשייכות ד"וידבר גו' לאמר" שנאמר במתן תורה ל"דבר גו' ואמרת" שנאמר בהדלקת המנורה, שבשניהם מודגש עניין ההמשכה למטה דווקא, כנ"ל - מבאר במאמר:

ועל דרך במתן תורה שהיה בו התגלות אור העצמות ממש, בחינת שמי הוי' כמו שהוא לבדו, והיה התגלות זאת גם למטה בבחינת מקום וזמן (בחינת מקום הוא שאמרו רז"ל³⁶ שהיה הקול נשמע מארבע רוחות, להיות שהמקום אינו נתפס כו', ובחינת זמן הוא מה שכתוב³⁷ את אשר ישנו פה ואשר איננו פה . . והתורה הוא עניין אחד עם בחינת המנורה שהיה בזמן הבית, וכמו שכתוב³⁸ כי נר מצוה ותורה אור כו'.

י. והעניין בזה:

ידוע בפירוש הכתוב³⁹ "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו'", שנוסף על הפירוש הפשוט שזהו חיזיון זכריה, ישנו גם הפירוש ש"כללות נשמות ישראל נקרא מנורה ויש בה בחינת ז' נרות שהם ז' מדרגות בעבודת ה"⁴⁰, וכמו כן ישנו הפירוש דקאי על התורה, כמובא במאמר ש"כמו שבמנורה היו ששת הקנים שמצידה נוטים בהדלקתם אל מול קנה האמצעי כמו שפרש"י⁴¹, כמו כן בתורה שיש בה ב' בחינות תורה שבכתב ושבעל פה שהן ששה סדרי משנה, שצריך להיות הששה סדרי משנה נוטים אל קנה האמצעי שהוא תורה שבכתב, וכמו מאי טעמא - אמר קרא כו"⁴¹.

וב' הפירושים (שמנורה קאי על ישראל ועל התורה) מתאימים זה לזה - כיון שישראל אורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד⁴².

וזהו שבהעלאת הנרות מודגש עניין ההמשכה למטה - כמו במתן תורה שהיה התגלות אור

שזהו אחד הטענות שטענו נגד ספר הזהר³².
(וסיים כ"ק אדמו"ר): צריך להיות עניין של נענוע ("מ'דארף זיך צושאקלען"). אינני יודע אם דרוש עניין של ניגון או ריקוד, אבל בכל אופן, שיהיה עניין של נענוע והזזה.

- יהודי אחד³³ מאלה שלעת-עתה הם בפלוגה ד"חוצה" [שהרי הכוונה היא שיפוצו מעינותיך חוצה, שיש בזה ג' עניינים: "יפוצו", "מעינותיך", ו"חוצה"³⁴], כתב פעם לכ"ק מו"ח אדמו"ר, שהוא מעריך מאד ("ער האַלט זייער שטאַרק") מהפעולות של ליובאוויטש בנוגע לשיבות וכו', אבל דבר אחד אינו מביין: מדוע מתנענעים תלמידי הישיבה באמצע לימודם, וכולם צועקים יחד - ללא סדר; למה לא יהיה הלימוד באופן מסודר, שכולם ישבו על מקומותיהם בשקט, מבלי להתנענע, וכשמישהו ירצה לשאול שאלה, יגביה את אצבעו וכו'. - כ"ק מו"ח אדמו"ר לא השיב לו מאומה על שאלה זו. וזה אחת השאלות היחידות שכ"ק מו"ח אדמו"ר לא השיב עליהם. (וסיים כ"ק אדמו"ר): צריכה להיות הזזה עצמית.

[באמצע הניגון והריקוד, הפסיק כ"ק אדמו"ר ואמר: מספרים שפעם רקדו בהתועדות בליובאוויטש עד שהגג התרומם ("דער באַלקן האָט זיך געהויבן"). ובלשון חז"ל³⁵ "פקע איגרא". והעניין בזה:

גג - הוא מקיף הרחוק, שהוא למעלה יותר ממקיף הקרוב, לבוש, שלהיותו עשוי לפי מדת האדם הרי הוא בודאי בהגבלה. אבל אף על פי כן, גם מקיף הרחוק יש לו שייכות להגבלה, שהרי הוא מקיף דבר המוגבל (עולמות כו').

וזהו החידוש ד"פקע איגרא" - שצריכה להיות הזזה עצמית עד שיתבטלו אפילו ההגבלות דמקיף הרחוק.

[ורמז כ"ק אדמו"ר שירקדו בחוזק יותר].

36) ראה תנחומא שמות כה. שמו"ר פ"ה, ט. תקו"ז תכ"ב (סד), (ב). תניא פל"ו.

37) נצבים כט, יד.

38) משלי ו, כג.

39) זכרי' ד, ב.

40) לקו"ת ר"פ בהעלותך.

41) ראה גם "רשימת המנורה" (קה"ת תשנ"ח) - "המנורה ע"ד הדרוש" (ע' קיא ואילך).

42) ראה זח"ג עג, א.

32) ראה השקו"ט בענין זה - בספרים שנסמנו בהערות וציונים שבסו"ס צוואת הרי"ב"ש (הוצאת תשנ"ח) סימן סח (ע' קנג).

33) ראה גם תורת מנחם - התועדות ח"א ריש ע' 42.

34) ראה שם ח"ד ע' 138. ועוד.

35) פסחים פה, סע"ב. וראה גם תורת מנחם - התועדות ח"ג ע' 10 ואילך.

הראשונים הנה מלבד יחידי סגולה, רוב הנשמות אינם נשמות חדשות], אלא נשמות שכבר היו בעלמא דין, ובאים עוד הפעם לעולם כדי לתקן ולהשלים שליחותם⁴⁴.

ועל פי זה אינו מובן: איך יתכן שבמתן תורה היו כל הנשמות, גם הנשמות העתידיים להיות – דכיון שהנשמות העתידיים להיות הם אותם הנשמות שהיו לפני זה, בהכרח לומר שמציאותם של הנשמות העתידיים להיות שייכת רק לאחרי שהנשמות שלפני זה אינן נמצאות, ואם כן, איך יתכן שבאותה שעה שהיו הנשמות שלפני זה היו גם הנשמות העתידיים להיות?

והביאור בזה – שמתן תורה היה למעלה מהזמן, ולכן, כשם שבשני זמנים שונים יכולים להיות הנשמות שלפני זה והנשמות העתידיים להיות, כמו כן היו יכולים להיות שניהם (אשר ישנו פה ואשר איננו פה) במתן תורה, שהיה למעלה מהזמן, עבר הווה ועתיד באותו רגע.

וזהו החידוש במתן תורה – שהגילוי שלמעלה ממקום זמן, נמשך למטה במקום זמן, כיון שהעיקר הוא להיות ההמשכה למטה. וכן הוא בעניין המנורה שקשור עם עניין התורה כנ"ל.

(מהתוועדות ש"פ מקץ, זאת חנוכה, ה'תשי"ג. 'תורת מנחם' כרך ז עמ' 247, 252, 258, 260 – בלתי מוגה)

44) ראה שער הגלגולים הקדמה ו'. ועוד.

העצמות למטה, היינו, שהבחנה שלמעלה ממקום זמן נמשכה במקום זמן.

דהנה, הגילוי של מתן תורה היה למעלה מבחינת המקום ובמילא גם למעלה מבחינת הזמן: למעלה מבחינת מקום – כמאמר רז"ל שהיה הקול נשמע מארבע רוחות, "מסתכלים למזרח ושומעין את הדיבור יוצא אנכי, וכן לארבע רוחות כו", דלכאורה היה צריך להיות באופן שאלה שעמדו במזרחו של הר סיני ישמעו את הדיבור מצד מזרח, ואלה שעמדו בדרומו של הר סיני ישמעו את הדיבור מצד דרום וכו', ואף על פי כן, באיזה צד שעמדו שמעו כולם את הדיבור מכל ד' הרוחות, כיון שגילוי מתן תורה היה למעלה מבחינת מקום;

ולמעלה מבחינת זמן – שהרי במתן תורה היו כל הנשמות, כמו שכתוב "את אשר ישנו פה גו' ואת אשר איננו פה".

ובהקדם מה שכתוב⁴³ "דור הולך ודור בא" – שלכאורה אינו מובן: מאי קא־משמע־לן שלמה המלך, החכם מכל אדם, הרי כל אדם יודע שדור אחד הולך ודור אחר בא במקומו? אלא הפירוש הוא – שדור זה שהולך הוא הדור הבא, כי רוב הנשמות אינם נשמות חדשות [לא מבעי בדורות האחרונים שאין נשמות חדשות בכלל, כי אם, לעת מן העתים בלבד, אלא אפילו בדורות

43) קהלת א, ד.

למהר את העלאת הנרות

גילוי ה'יחידה' הפרטית, ניצוץ משיח

ידוע שבכל אחד ואחד מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח, כמרומוז בפסוק "דרך כוכב מיעקב", שקאי על דוד מלכא משיחא, וקאי גם על כל אחד ואחד מישראל, כיוון שבכל אחד ואחד מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח – בחינת היחידה, שהיא ניצוץ מבחינת היחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו. ולכן, עליידי גילוי בחינת היחידה שבכל אחד ואחד מישראל מזרזים וממהרים ופועלים הגילוי דבחינת יחידה הכללית בביאת משיח צדקנו, שאז יהיה הגילוי ד"תורה חדשה מאתי תצא", פנימיות התורה, בחינת היחידה שבתורה, ועליידי זה גם "השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה", גילוי בחינת היחידה בכל העולם כולו, "יחידו של עולם".

[...] ויש להוסיף, שעניין זה מרומוז גם בהתחלת פרשת בהעלותך שקורין במנחת שבת זו: "בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות גו' וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרח מקשה היא" – שאף שבניישראל נחלקים (בכללות) לז' סוגים, ז' מדרגות בעבודת ה', שבעת קני המנורה – מכל מקום, מתאחדים כולם בהארותם "אל מול פני המנורה", ובהיותם "מקשה זהב" ("מנורת זהב כולה"), וכאמור, ההתאחדות האמיתית דכל בניישראל היא מצד עצם הנשמה, בחינת היחידה.

(מהתוועדות שבת'קודש פרשת נשא, י"ב בסיוון ה'תשנ"א. התוועדות תנש"א, כרך ג, עמ' 316-317)

"בהעלותך את הנרות" – כהרף עין!

דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות שיזכה להיות דור הראשון של הגאולה. וכמובן מההכרזה הידועה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – לפני עשרות שנים – "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", מכיוון שכבר עומדים בסיומה של העבודה, ולא נשאר אלא "לצחצח את הכפתורים", ובימינו אלו – הצחצוח האחרון של הכפתור האחרון!

ומזה מובן, שבימינו אלו, כל פעולה ופעולה בענייני התורה ומצוות, ועל־אחת־כמה־זוכמה הפעולה ד"בהעלותך את הנרות" עליידי הפצת נר מצווה ותורה אור, התורה והיהדות שתוכנה חנוכת המשכן באופן ד"שלך גדול משלהם" – מודגש בה ביותר וביותר העניין דחנוכת (חינוך והכנה) בניין בית־המקדש השלישי...

ויהירצון שעליידי העבודה ד"בהעלותך את הנרות" נזכה בקרוב ממש לקיום הייעוד בהפטרה דפרשת בהעלותך: "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו' ויאמר אלי זה דבר ה' אל זרובבל גו'..." ואז גם רואים הדלקת המנורה עליידי אהרון – "בהעלותך את הנרות" כפשוטו (של מקרא) – בבית־המקדש השלישי, יראה כהן בציון (ש"הוא יכוננה עליון"), אהרן הכהן עולה ועומד על שלוש מעלות, בבית־המקדש השלישי, בגאולה השלישית.

וכל זה – במהרה בימינו ממש, "לא עיכבן המקום כהרף עין", מכיוון שגם העבודה ד"בהעלותך את הנרות" תהיה ללא כל עיכוב, אפילו כ"הרף עין" – יהיה ותחזינה עינינו.

(מהתוועדות שבת'קודש פרשת בהעלותך, י"ט בסיוון ה'תשמ"ח. התוועדות תשמ"ח, כרך ג, עמ' 493-498)

איגרת מיוחדת

בראש ה'מרכז הארצי למען טהרת המשפחה' עמד במשך שנים הרב יהושע לוי, שקיים קשר הדוק עם הרבי • הרב לוי סייע רבות להקמת מקוואות בריכוזי חב"ד שונים, והונצחו עדויות רבות לקשרים רבים בינו לבין עסקני חב"ד • חלק שני

אנ"ש תרמו למגבית בעידוד הרבי

בכ"ז סיון תשכ"ט ('ימי-תמימים' כרך ח' עמ' 451) מדווח הרב אפרים וולף לרבי: "במשרדנו בלוד התקיימה פגישה עם ר' יהושע לוי מטהרת המשפחה וכן האדריכל מר שפירא ואנו. ר' יהושע לוי חיווה דעתו בקשר לבניית המקוה, שמקוה בת 50-60 מטר תספיק... סוכם על כך וביקשנו מהאדריכל שיתחיל להכין תוכניות". בהמשך לכך, בי"א אדר שני תשל"ל (שם כרך ד' עמ' 253):

"הר' יהושע לוי הודיע לנו כי הסכום של 45.000 ל"י שהוקצב עבור המקוה בנחלת הר חב"ד, חושב שיוכלו לקבלו בהקדם". בי"ד אלול תשל"ל (שם עמ' 386):

"טילפן אלינו ר' יהושע לוי מטהרת המשפחה, שברצונו לעשות חנוכת הבית למקוה בנחלת הר חב"ד ולהביא רבנים שידברו בשפות שונות, וחושב שענין חגיגה כזו יכולה להביא תעמולה לגבי טהרת המשפחה. הסכמנו לו על כך" (וראה עוד כרך ה' עמ' 42, 80, 91).

"עפ"י בקשת ר' יהושע לוי מטהרת המשפחה פנינו שוב לוועדת השרים לבנין המקוואות שיעלו את ענין המקוה בלוד בוועדת השרים למתן היתרי בניה", כך דיוח לרבי הרב אפרים וולף בכ"ה תשרי תשל"ג ('ימי תמימים' כרך ו' עמ' 52).

כבר בשנת תשי"ד ('אגרות-קודש' כרך ח' עמ' 9)

הרב יהושע לוי עמד בראש המרכז הארצי למען טהרת המשפחה במשך עשרות שנים, והיה מעורב בין השאר גם בהקמת מקוואות בשיכוני חב"ד ברחבי ארצנו הקדושה.

בנוסף לכך שימש און קשבת לבקשות עסקני חב"ד, שבאו בדרך כלל לפי הוראות והכוונת הרבי, לאו דווקא בקשר לחב"ד.

כבר בי"ג כסלו תשי"ד, כשעמד בראש המוסד, זכה הרב לוי לקבל איגרת מיוחדת מהרבי ('אגרות-קודש' כרך ח' עמ' נה-נו). במכתב מכתירו הרבי בתואר "עוסק בצ"צ מוה"ר יהושע ברוך שי' [לעווי ירושלים]".

מסתבר שהרב לוי הוסיף קטע בשולי מכתב של מישהו אחר. והרבי הגיב:

נעם לי לקבל פ"ש ממנו ע"י כתיבתו בשולי המכתב דכ"ז תשרי העבר.

ובמענה על בקשתו ברכה, הנה כבר ברכתו אמורה בכתוב רצון יראיו יעשה בלי הגבלה במה שיהיה הרצון ובלבד שזהו רצון ירא ה' וכיון אשר עסקו של כת"ר הוא בהמשכת יראה לבני ישראל ע"י ענין המקוואות...

הרבי מאריך במעלת הטהרה ומשמעותה הרוחנית ומסיים:

בפרישת-שלום להרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ באמונה כו' מוה"ר אפרים זלמן שי' ובברכת הצלחה בעבודתו בקדש.

בראיון עצמו מספר הרב לוי כי "נשיאי המרכז היו גדולי הדור" הוא אינו מפרט יתר על המידה אך מסתבר שהרבי היה אחד מנשיאי הכבוד והשמועה מספרת כי הרבי עצמו ביקש שלא יוזכר הדבר כי ישנם מקומות שהדבר ימנע מאחרים לסייע...

רוצה לעזור לענייני הרבי

בכ"ח אייר תשל"ג התקיימה שיחה טלפונית של הרב חזקוני עם הרב אפרים וולף שהעלה אותה על הכתב בו ביום ('מי תמימים' כרך וא"ו עמ' 149):

"מישהו הביא הצעה שבמרתף שנמצא ע"י ביהכנ"ס בעיר העתיקה האם אפשר לעשותו מקוה... למסור כל-זה לועד ביהכנ"ס, ולברר גם אצל ר' יהושע לוי".

במכתבו לרבי מד' סיון תשל"ג (שם עמ' 153) כותב הרב וולף:

"אצל הרב זוין התקיימה אסיפה של ועד בית הכנסת צמח צדק... סיפרתי להם על הטלפון שקיבלתי בענין המקוה... בכל-זאת סוכם שכדאי לדבר עם ר' יהושע לוי..."

"ובהמשך - בכ"ב תמוז (שם עמ' 170): "דברתי עם ר' יהושע שי' לוי בענין הקמת המקוה, והוא אומר שלדעתו לא צריך לעלות יותר מאשר 40.000 ל"י".

בח' סיון תשל"ד מעלה הרב אפרים וולף את שיחת הטלפון עם הרב חזקוני ביום ד' שקדם לו ובה נאמר בין השאר ('מי תמימים' כרך וא"ו עמ' 296):

"בקשר למקס שרייבער, ניכר עליו שהוא מרגיש ומעוניין [לעזור] לליובאוויטש, ובאם היו לוחצים עליו היה יוצא משהו. אפשר גם-כן ללחוץ עכשיו על [הרב] יהושע לוי, כי הוא עושה תמיד עבור מקוואות".

כחודשיים לפני כן מוסר הרב וולף במכתבו לרבי (שם עמ' 287):

"ר' יהושע שי' לוי הודיע לנו שעבור המקוה בלוד או שידר לנו את החימום במקוה או שיתן לנו עבור זה 10.000 ל"י. בענין המקוה בנחלת הר

סא) כותב הרבי להרה"ג ר' אלימלך קפלן רבם של חסידי חב"ד בלוד:

כותב אודות המקוה שמסדרים בשכונתם, ונהייתי אשר ע"י העזר שמרכז טהרת המשפחה בירושלים-תבנה-ותכונן קבלו בהשתדלותי ממוגבית אנ"ש שי', הנה גם קיימו הבטחתם ועזרו להמקוה שמסדר בסכום של אלף לירה ואולי יש מקום לקבל מהם עוד עזר ובפרט שהסכום שהגיע להם מאנ"ש בהשתדלותי הוא גדול מהנ"ל"...

ובי"ד כסלו תשל"ג (ימי תמימים שם עמ' 69): "ר"י לוי מטהרת המשפחה מציע בקשר למקוה בנחלת הר חב"ד, שהעולים מגרוזיה ובוכרה ומרוסיה יתבעו בתוקף ממשרד הקליטה מקוה לנשים ואז משרד הקליטה יתקשרו עם משרד הדתות. ולדבריו חושב שזה יעשה רושם על משרד הדתות".

מקוה בכפר תבור

בשנת תשד"מ העניק הרב יהושע לוי ראיין ל'כפר חב"ד' ובו סיפר על הקשרים עם כ"ק אדמו"ר שליט"א (גליון ו' אדר א' תשד"מ - 1326 עמ' 11):

"בודאי. מידי שנה אנו שולחים אליו את הדו"ח של פעולותינו במשך השנה. לא פעם קיבלנו לשמחתנו בעקבות זאת תגובות והערות ממנו ואני רוצה לציין בסיפוק, שרבות מהנחיותיו ועצותיו כבר הספקנו לקיים.

"כשהרב ישעיה הרצל נתמנה לרב בכפר תבור, כבר לא פעלה שם המקוה הישנה שהיתה קיימת בעבר. הוא נסע אז אל הרבי וכשחזר הביא לי 500 דולר שהרבי שלח לנו וסיפר שהרבי אמר לו: "תגיד לר' שיע לוי שאני מבקש ממנו לבנות מקוה בכפר תבור". וב"ה המקוה קיימת.

"עד כמה שידוע לי, המוסד שלנו הוא היחיד שעבורו נערכת מגבית בבית-מדרשו של הרבי שליט"א, שמעתי שביקש מר' יוחנן גורדון, הגבאי הראשון של בית המדרש, לקיים מגבית בכל שנה, לטובת המוסד [השווה: איגרת הרבי להר"ר אלימלך קפלן שצוטטה לעיל: "קבלו בהשתדלותי ממגבית אנ"ש שי"']."

ת"ו, היינו אגו"ח"].

מקווה בשכונת קטמון

בחודש אדר שני תשי"ד פנה לרבי איש חבר ועד הדתי בשכונת קטמון בירושלים וביקש את עזרת הרבי בהקמת מקוה בשכונתם.

הרבי הגיב ('אגרות קודש' כרך ח' עמ' שנא):

ובטח כבר דיבר עם מרכז טהרת המשפחה אשר בירושלים ת"ו שהם המרכזים המגבית בזה וכן הפעולות בזה.

ובכל זאת לגודל חשיבות הענין הנה גם מצדי אשתדל בזה באיזה סכום...

בי"ט אייר תשט"ז כתב הרבי להרה"ג ר' אלכסנדר יודאסין מרבני אנ"ש בתל-אביב (אגרות קודש כרך יג עמ' עט):

"במה שכותב אודות ענין מקוה בקיבוץ מפלסים, צריך היה להתדבר עם מרכז טהרת המשפחה בירושלים עיר הקודש תבנה ותכונן ומוכן שהרשות בידו לאמור ליושב ראש המרכז הרה"ג וכו' הלפרין שי' שעושה זה ע"פ הצעתי ובטח יכתוב מהמושך הדבר, בקשר בנין המקוה ובכל הנ"ל. המחכה לבשורות טובות ומפורטות".

הלחץ יעזור

בי"א בכסלו תשל"ג (ימי תמימים כרך ו' עמ' 68) מתמלל הרב אפרים וולף שיחה טלפונית שהתקיימה יום קודם לכן:

"בקשר למקווה בנחלת הר חב"ד, עתה שעת הכושר לטפל בזה. ועד טהרת המשפחה ושרייבר העוזר להם עומד בקשר עם כ"ק אד"ש ומקבל עזרה, והוא עוזר בענינים שונים.. למצוא הדרך בדרכי נועם ובתקיפות לתבוע עזרת טהרת המשפחה, בביקור בארצות הברית להביא דרישת שלום לשרייבר ולדאוג לסיוע".

כשלהי חודש שבט התקיימה שיחה טלפונית (אותה תימלל רא"ו בב' אדר א' - שם עמ' 103): "ידיעה משרייבער בענין המקוואות, בענין חוברת בגרוזינית לנצל לאנשים שבאים מרוסיה ולא להאלה שצריכים. בענין הידיעה משרייבער שהמקווה בכפר חב"ד פועלת ככו. להרחיב

חב"ד אמר מקס שרייבער שכיון שרוצה לעזור במיוחד לעניני כ"ק אדמו"ר שליט"א יתן עבור המקוה השתתפות גדולה".

בא' אלול תשל"ג (שם עמ' 197) דיווח על טלפון הרב חודקוב יום קודם לכן:

"ר"י לוי אמר שעדיין לא קבלו הוראה לאשר, באה עכשיו ההוראה [=של הרבי] לעזור ב-50% למשך שנה אחת".

הבטחת עזרה

בד' ניסן תשי"ג משגרים אנשי אגודת חב"ד את המכתב הבא:

"כב' מנהל מרכז לטהרת המשפחה הרב הלפרין שי' שלום וברכה!

"הננו בזה להודיע לכב' כי בהתאם למכתבו של מרן כ"ק אדמו"ר שליט"א אלינו שמודיע לנו כי פנו אליו ממרכז לטהרת המשפחה, על ידי בא"כוחם ושלוחם בארצות הברית הרב ברזל שי' לסייע בבנין ובגמר מקוואות באה"ק ת"ו, וכ"ק שליט"א הבטיח עזרתו, ועפ"י דברי הרב ברזל הנ"ל, הנה ענין הנחיצות ביותר, הם באלו המקומות, היינו: כרכור, תל עדשים, נתיבה וקרית אלי' שחסר להשלמה. והמקומות כגון תל-ירוחם, יסוד-המעלה ומעברה מנסי וכו', צריכים להתקין בהם מקוואות, שלחנו את באי-כחינו לבקר בכל אלו המקומות לבקר על אתר, כפי בקשת כ"ק אדמו"ר שליט"א מאתנו. והחלטנו לעזור לכרכור שלש מאות ל"י, קרית אלי' שלש מאות ל"י, תל עדשים מאתיים ל"י, ונתיבה מאה ל"י, באלו המקומות שצריכים להתקין מקוואות חדשים, נקציב ג"כ אי"ה לפי מה שיש בידינו. בכבוד רב, ובברכת חג שמח וכשר, בשם הנהלת אגודת חסידי חב"ד באה"ק ת"ו, המזכיר".

[מכתבו של הרבי הוא מ"ז טבת תשי"ג - אגרות קודש כרך ז' עמ' קיב: "פנו אלי ממרכז לטהרת המשפחה אשר בירושלים ת"ו (זו שבהנהלת הרב האלפערין) ע"י ב"כ ושלוחם כאן הרב ברזל שי' ואח"כ גם בכתב ישר מירושלים... והבטחתי להם עזרתי, אבל ע"י באי-כחי באה"ק

עליו היה יוצא משהו. אפשר ג"כ ללחוץ עכשיו על י. לוי, כי הוא עושה תמיד עבור מקוואות". ולסיום:

בשנת תשל"א שיגר הרב חודקוב מכתב לרב אפרים וולף (ימי תמימים כרך ה' עמ' 156) ובין השאר כתב לו בדבר פירסומים בשפות שונות "אפשר להשיג בועד למען טהרת המשפחה - רח' חגי 11 ירושלים טלפון 85414..."

בחלק החשאי של ביקור הרבנים הראשיים לארץ־הקודש בשנת תשד"מ התבטא הרבי ואמר: "יש מקומות - ברחבי ארצינו הקדושה - שרוצים לפתוח בתי־כנסת, מקוואות ומבקשים ספרי־תורה, ברוך־השם שהגענו למצב שאנשים מבקשים מקוואות, בתי־כנסת וספרי־תורה..." (מרשימת הת' מנחם מענדל שי' רוזן - תומכי תמימים לוד).

המקווה בנחל הר חב"ד .. לשלוח ישר לשרייבער והעתק לכ"ק אד"ש".

בי"א אייר תשל"ג פגש ר' אפרים וולף את ר' מאכס שרייבער מטהרת המ' והלה אמר לו שאם יבנו בנחלת הר חב"ד מקווה הוא מוכן להשתתף בהוצאות עבור חימום (שם עמ' 141).

בכ"ב אייר תשל"ג (שם עמ' 146) דיווח הרב אפרים וולף:

"ר"י שי' לוי שלח מכתב ע"ד חמום המקווה החדש בנחל הר חב"ד, גם אנחנו נשתתף בזה בעזה"י"

ושוב בז' סיון תשל"ד מוסר הרב חודקוב (הדברים תומללו למחרת ע"י רא"ו - שם עמ' 296):

"בקשר למקס שרייבער, ניכר עליו שהוא מרגיש ומעוניין ללויבאוויטש, ובאם היו לוחצים

הפצת היהדות: ספר חובה לשליח ולכל יהודי

החובה לקרב יהודים לתורה ואין לעשות זאת - לאור תורתו והדרכתיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה, מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך, ומביא שלל הוראות באשר לכל ההיבטים בפעולת קירוב הלכבות

- ליקוט: הרב אברהם שמואל בוקיעט • עריכה: מנחם ברוד
- הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

הפצה: קה"ת, חי.ש. להשיג בחנויות הספרים ובטל' 1700-704120

פרשת בהעלותך

זוה מעשה המנורה מקשה זהב (ח,ד)

עשת של כיכר זהב היתה ומקיש בקורנס... לפשט איבריה (רש"י)

"זוה מעשה המנורה" – מי שרוצה לצאת מבחינת רע ולעשות מעצמו 'מנורה', צריך לפעול שיהיה "מקשה" – עליו לשבור ולבטל ("מקיש בקורנס") את מידותיו הטבעיות.

(לקוטי תורה במדבר עמ' לב)

עד ירכה עד פרחו מקשה היא (ח,ד)

הן 'ירכה', הרומזת לדרגות הפחותות בישראל, והן 'פרחה', הרומזת לבחינות העליונות, כולן "מקשה אחת" – קומה אחת שלמה. כשם שבגוף האדם הרגל זקוקה לראש והראש זקוק לרגל, כך יהודי לעולם אינו שלם בלי זולתו.

(ליקוטי תורה – במדבר, עמ' לג)

איש-איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם או לדורותיכם ועשה פסח לה' (ט,י)

מפרש הרב המגיד ממזריטש:

"איש-איש כי יהיה טמא לנפש" – אם יש יהודי שנכשל בחטא וטימא את נפשו,

"או בדרך רחוקה" – הוא התרחק מדרך הישר,

"לכם" – הסיבה לכך היא ההתמסרות לתענוגי העולם. או שהוא עובד את ה' מפני דאגתו לעצמו בלבד

("לכם"), דהיינו מתוך יראת העונש.

"או לדורותיכם" – עסקו בתורה ובמצוות אינו לשם שמים, אלא כדי שיחיו בניו ויעמיד דורות אחריו.

"ועשה פסח לה'" – עליו להתוודות לפני הקב"ה על חטאיו (פסח – פה סח) ולחזור בתשובה שלמה.

(אור תורה עמ' מה)

ועשה פסח לה' (ט,י)

"פסח", מלשון דילוג וקפיצה, מורה על העבודה של יושבי אוהל, שלמעלה מהעולם. כנגדם טוענים

בעלי עסק – "למה ניגרע?" מדוע נבצר מאיתנו לשבת גס-כין יומם ולילה באוהלה של תורה?

התשובה היא, שדווקא ליהודים אלו ניתן 'פסח שני', שהוא דרגה עוד יותר נעלית ב'פסח'. שכן רק

בעל-עסק, ולא יושב אוהל, מסוגל לגלות אלוקות בתוך העולם הגשמי ולעשות ממנו "דירה בתחתונים".

(שיחת ש"פ בהר תשמ"ו. התוועדות תשמ"ו כרך ג, עמ' 294)

"לא מצאתי לגוף טוב משתיקה"

רבן יוחנן בן זכאי קיבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר, אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת (פרק ב משנה ח)

פירוש רבינו עובדיה מברטנורא:

אל תחזיק טובה לעצמך – לומר הרבה תורה למדתי. ולפי שהוא [רבי יוחנן בן זכאי] לא הניח לא מקרא ולא משנה הלכה ואגדה שלא למד [סוכה כ"ח ע"א, ב"ב קל"ד ע"א], היה אומר כן. פירוש כ"ק אדמו"ר:

אנו רואים שרבן יוחנן בן זכאי אומר דבר אחד בלבד, ולעומת זאת כל אחד מחמשת תלמידיו אמר [להלן במשניות הבאות] שלושה דברים.

בטעם הדבר יש לומר, שאצל רבן יוחנן בן זכאי היו כל הדברים של כל תלמידיו (שקיבלום ממנו) בהתכללות, בנקודה אחת, ואצל חמשת תלמידיו נפרטו לחמישה דברים כלליים, וכל אחד כלול משלושה. גם יש לומר, שבמאמר זה נרמזים שלוש הוראות נפרדות:

"אם למדת תורה הרבה" – הוראה זו מכוונת לבעל עסק, שמצד מילי דחסידותא עליו להוסיף ולהרבות בלימוד התורה, יותר מכפי החיוב עליפי הלכות תלמוד-תורה. והוספה זו חייבת להיות בבחינת "בלי גבול", ללא הגבלות, שהרי ריבוי אמיתי ("הרבה") הוא – בלי גבול.

והעניין של "בלי גבול" שייך רק בתורה, ולא בקיום המצוות: החיוב של תלמוד תורה הוא בלי הגבלות, ובלשון הרמב"ם "כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר כו", וכמו כן (בזמן) הרי החיוב הוא תמידי; מה שאין כן במצוות, הרי כל מצווה יש לה הגבלה (לזמן או מקום מסוים, וכיוצא בזה).

"אל תחזיק טובה לעצמך" – מאחר שלמד תורה הרבה, ועלידי לימוד התורה מתאחד האדם עם התורה ב"יחוד נפלא", הרי נהפכה כל מציאותו למציאות של תורה. ולכן אומר התנא שאף-על-פי-כן לא יתגאה בכך.

"כי לכך נוצרת" – מכיוון שהגיע אדם לדרגה זו (שכל מציאותו היא תורה) הוא עלול לחשוב שכבר מילא את תפקידו בעולם, ואינו חייב להתייגע על כך בלימוד מכאן ולהבא. לכן אמר "כי לכך נוצרת" – היום נבראת ונוצרת (עם הבריאה כולה) מחדש, וניתן לך עוד יום לחיות, וכוונת הבריאה היא "בשביל התורה ובשביל ישראל", ואם-כן עליך להמשיך בלימוד התורה ביתר שאת ויתר עוז, ולהתעלות בתורה בעילוי אחר עילוי.

ועניין זה שייך לבעל המאמר – רבן יוחנן בן זכאי:

כל עניינו של רבן יוחנן בן זכאי (לאחר שנקרא "רבן") היה לימוד התורה. וכמאמר רז"ל "ארבעים שנה עסק בפרקמטיא, ארבעים שנה למד וארבעים שנה לימד", ו"לא הלך ארבע אמות בלי תורה כו", ו"לא קדמו אדם בבית-המדרש", ובשעת החורבן דאג שתתקיים תורה בישראל וביקש "תן לי יבנה וחכמיה". ולכן לו נאה ולו יאה לתבוע להרבות בלימוד התורה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת תזריע-מצורע תשל"ז – בלתי מוגה. ביאורים לפרקי אבות חלק א (איה) עמ' 102-104)

בקשה פנימית לילדים אהובים

בט"ו בסיוון תרצ"ה עזב כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע את וורשה שבפולין ועבר לעיר הסמוכה אוטווצק • המכתב שלפנינו נכתב על-ידו באותה תקופה, והוא יועד לבתו הרבנית מרת חי' מושקא נ"ע ולחתנו כ"ק אדמו"ר ששהו באותה עת בפריז

לדעת האם אפשר לדבר על המועמדות לרבנות שלך, חתני יקירי הרב רמ"מ שי'. גם אחד החברים בועד מ'פני' החרדים דפרנקפורט, אורתודוקס מסויים, אדריכל מר פייסט שי', שאל על כך את ידידנו הנעלה מר ריינין שי', והוא לא יודע מה לענות. לפני זמן מה שאל אתכם, ילדים אהובים, וכרגיל נותר ללא מענה.

ידידנו היקר מר ריינין שי' שואל אותי האם זה מתאים שחתני שליט"א יהי' רב בפאריז, ואיך אני רואה את זה. הוא רואה שמערקין ופייסט יחיו היו מאוד רוצים בכך. עניתי לידידנו מר ריינין שי' שברצוני לדעת פרטנים שונים - אותם הנני שואל אותו במכתב - ואני מבקש ממנו לענות במהירות האפשרית.

ילדים אהובים! אין לי כלל מילים כדי לבטא איזו שמחה גרמה לי ההצעה הזו, וכמה הייתי מאושר, אילו הייתם מקבלים את ההצעה הזו, והשי"ת הי' עוזר והדבר הי' מתממש בשעה טובה ומוצלחת. חבילות חבילות של בריאות היו נוספות לי. זה הי' משמח את לבבי השבור. הנני פונה אליכם ילדים אהובים בבקשה פנימית עמוקה, לשניכם בשוה, לשקול היטב ובעומק את ההצעה. אני מבקש מאוד תשובה מיידית. ילדים אהובים! התבוננו ברצינות.

והנני איבך וחותרניך האוהבכם בלי גבול והמברככם בכל טוב בגו"ר
יוסף יצחק

(אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ כרך טו עמ' ריא - תרגום)

ב"ה,
י"ד תמוז רצ"ה
אטווצק

בתי יקירתי חביבתי מרת חי' מושקא תי'
חתני יקירי וחביבי הרב רמ"מ שי'
ת"ל בעד החוה"ש כה לחי,

ילדים יקרים! את הכתיבה האהובה שלכם קיבלתי ברוב עונג, אני מודה על העבר ומבקש על להבא לכתוב לנו תכופות משלומכם הטוב.

י"ב וי"ג תמוז כבר עברו, הם - שני הימים - כבר בתחום העבר, אה! באיזו מהירות העתיד הופך להווה, וביתר מהירות ההווה הופך לעבר, רחמנות על האדם שהוא קטן כל-כך, ועוד יותר רחמנות על האדם שהוא שוטה.

השטות הגדולה ביותר של האדם היא העובדה שאת כל החסרונות הוא רואה בזולתו, מבלי להרגיש שהוא עצמו בעל החסרונות הללו.

אנשים יודעים וחשים שיש להיות חכמים יותר, יש להיות טובים יותר, אבל את כל זה הזולת צריך לעשות, ואילו האדם עצמו טוב וראוי.

בימים אלה קיבלתי מכתב מידידנו היקר והנעים מר ריינין שי', אודות הרבנות בפאריז בכלל, והוא כותב שאולי הרב ר' מנחם מענדיל שי' הי' מעוניין בכך, מר מערקין שי' שאל האם אפשר לחשוב על כך.

בפאריז הוקם ועד המאחד את כל המנינים שאינם שייכים לקאנסוסטואר [ועד הקהלה הכללי של צרפת], ומר מערקין שי' הוא יו"ר הועד. הועד מתעניין מאוד בשאלת הרבנות, ורוצה מאוד

הלכות ומנהגי חב"ד

אברהם⁵: "נוהגים להתענות ביום כ' בסיוון בכל מלכות פולין...", וכן אומרים שם 'סליחות' ביום זה. ויש נוהגים שלא לערוך נישואין היום⁶. וזו כנראה הסיבה למסופר ביומן שנת תשל"ח: במענה לזמן קביעת 'ווארט' שנערך באור לכ"א בסיוון, ענה הרבי: "בטח תהיה אחרי השקיעה"⁷. מאידך, בשנת תשד"מ כתבו לרבי על חתונה שנקבעה לכ' בסיוון, ולא הגיב דבר (אף-על-פי שעל תאריך אחר שכתבו לו – בטעות – קודם לכן, כתב הרבי שאינו אפשרי)⁸.

(5) סוף סימן תק"פ.

(6) ארחות חיים להרה"צ מספינקא [והוא בס' תצג ס"ק א בשם אמרי דוד], וכן שם ובס' טעמי המנהגים עמ' תיח בשם הרה"צ מהר"י מבעלזא זצ"ל.

(7) יומן שבסו"ס 'שיחות קודש' תשל"ח (מהדורת ברוקלין תשס"ב), ח"ג עמ' 368 (במהדורה הישנה אינו).

(8) שני המענות מופיעים ב'אוצר מנהגי חב"ד' דחודש סיוון (הנדפס עם תיקון ליל שבועות, הוצאת היכל מנחם, ירושלים תשס"ד) עמ' שיב.

כברוב המענות, אין בידינו את השאלות שנשאל הרבי במלואן, ואולי היו מסייעות בידינו להבין את הסיבה, כגון: אם החתן והכלה אינם מבני האשכנזים; או אם היתה סיבה פרטית כלשהי שמנעה הקדמת או איחור תאריך החתונה.

שבת קודש פרשת בהעלותך

ט"ז בסיוון

קריאת התורה:

מנמיכים מעט את הקול מהמילים "ויהי העם כמתאוננים" עד "אל המן עינינו" (יא, א-ו)¹.
פרקי אבות – פרק ב.

יום רביעי

כ' בסיוון

ביום זה² אירעו כמה פורענויות, הן במסעות הצלב³ והן בגזרות ת"ח ות"ט⁴, וכתב המגן

(1) פר"ח ס' תכח ס"ק ז (וטעמו כדי "להראות שהם מתחרטים"), ומ"מ הוזהר שם שיקרא בקול כזה שישמע זאת כל הציבור, כמובן. וכן נהג הבעל-קורא בבית חיינו, הרה"ח ר' מרדכי שוסטרמאן ע"ה. ומציינים ללקוטי מהר"ח (ח"ב סא,א) ולפירוש 'שערי רחמים' על שערי אפרים (ג,ג).

(2) ראה בלוח 'דבר בעתו'.

(3) בפרעות המסע השני בשנת ד'תתקל"א, והראשונים יסדו קינות וסליחות ליום הזה (שם).

(4) בעיר נמירוב וסביבתה, באוקראינה. ואז גזר 'ועד ארבע ארצות' תענית וסליחות ביום זה (שם).

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש